

Teksti: Heta Piirto

PUHETERAPEUTTIIEN ANSIOKYSELY 2024

Iso kiitos teille, jotka vastasitte vuosittaiseen ansiokyselyyn. Muuttuvassa yhteiskunnallisessa tilanteessa mahdollisimman ajantasainen tieto palkkauksesta ja muista työsuhteen ehdoista on välttämätön laadukkaan edunvalvonnan kannalta.

Tässä artikkelissa keskitytään hyvinvointialueilla ja yksityisellä sektorilla työskentelevien puheterapeuttien palkkaukseen, sillä näillä sektoreilla työskentelee suurin osa työikäisistä puheterapeuteista.

Kyselyn vastausprosentti säilyi edellisten vuosien tapaan hyvänä (26 %). Hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla tai HUS-yhtymässä työskentelevistä Puheterapeuttiliiton jäsenistä kyselyyn vastasi 34 %. Yksityisen sektorin vastausprosentti jäi hieman alle kahdenkymmenen (18 %).

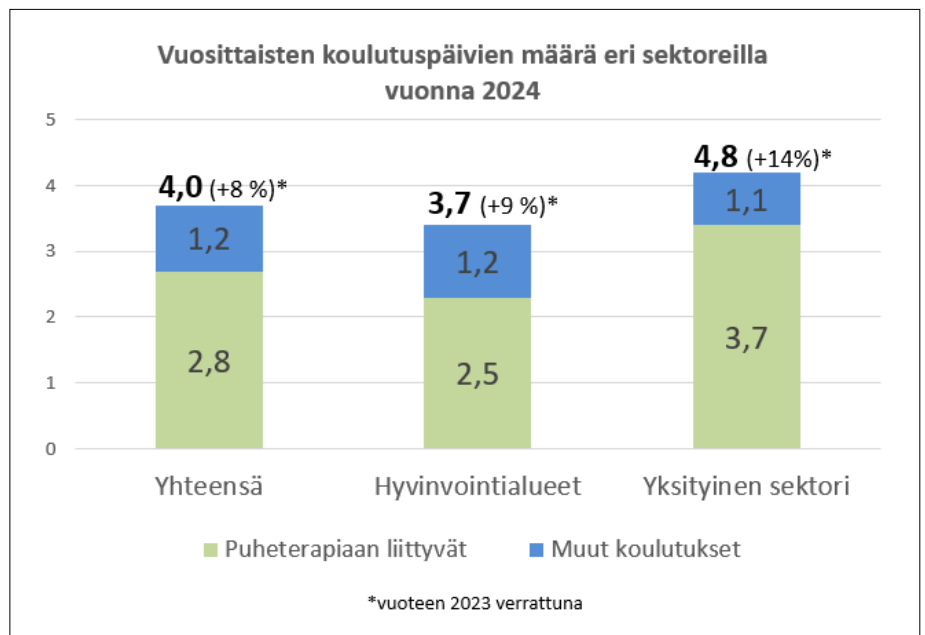
Yksityisen sektorin vastaajista viime vuotta suurempi osa työskenteli kokoaikaisesti, joten palkkavertailussa oli 13 prosenttiyksikköä viime vuotta enemmän yksityisen sektorin palkkoja mukana.

Vastanneiden työhistoria

Noin puolet vastaajista on työskennellyt puheterapeuttina korkeintaan kymmenen vuotta. Toinen puoli vastaajista koostuu näin ollen 10 vuotta tai kauemmin työskennelleistä jäsenistä. 1–4 vuotta työskennelleet jäsenet muodostavat kyselyn suurimman vastaajaryhmän (32 %). Kiitos uudet kollegat!

Etäterapia

Kliinisen puheterapian toteuttaminen etäpalveluna ei kyselyn tulosten mukaan kuulu vielä tavanomaiseen puheterapeutin arkeen. Kyselyn perusteella etäterapian osuus asiakastyöstä oli kuitenkin noussut hieman vuoden aikana 7,7 prosentista 8,3 prosenttiin. Etäterapia on tavallisempaa yksityisellä sektorilla kuin hyvinvointialueilla. Yksityi-

Kuvio 1. Vertailu täydenniskoulutuksen määrästä vuosina 2023 ja 2024.

sen sektorin vastaajista kymmenen ilmoitti tekevänsä yli puolet työajastaan etäterapiaa. Heistä kuusi toimi kokonaan etäterapeuttina.

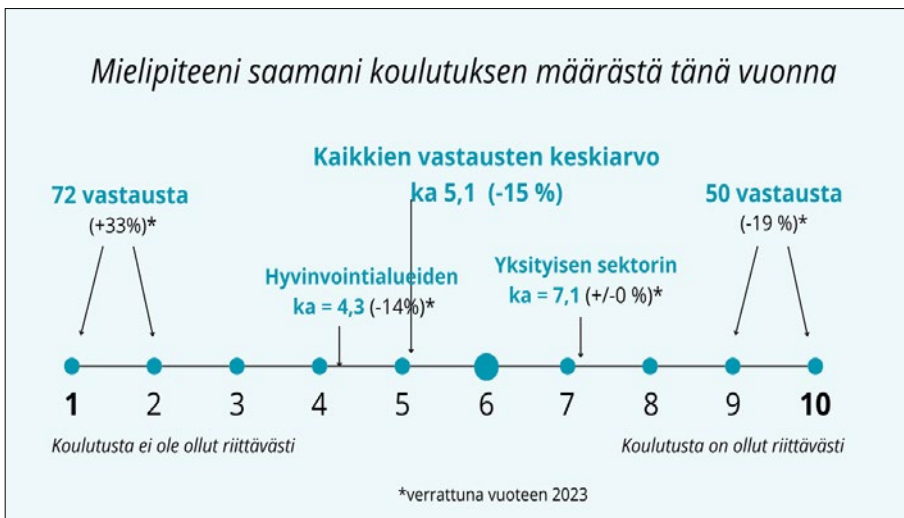
Lisä- ja täydenniskoulutus

Vuoden 2023 kyselyssä täydenniskoulutuspäivien määrä oli vähentynyt 14 %. Tänä vuonna lisäystä oli 8 %. Toteutuneiden täydenniskoulutusten määrää ei voi kuitenkaan pitää riittävänä yhtenäkinä näistä vuosista.

Tämä näkyy tämän vuoden kyselyssä siinä, että tyytymättömien vastaajien määrä on lisääntynyt vuodesta 2023. Tarkemmat tiedot sektoreittain sekä vertailu viime vuoteen näkyvät kuvioissa 1 ja 2.

Noin neljälläkymmenellä prosentilla vastaajista oli tiedossaan vuosittainen käytössä oleva määräraha koulutuksiin. Yksityisellä sektorilla määräraha oli keskimäärin huomattavasti suurempi (1 205 €) kuin hyvinvointialueilla (355 €). Koulutusten hin-

Mielipiteeni saamani koulutuksen määrästä tänä vuonna

Kuvio 2. Vertailu tyytyväisyydestä täydennyskoulutuksen määrään vuosina 2023 ja 2024.

nannousujen myötä määrärahojen voidaan katsoa olevan keskimäärin liian vähäiset sekä yksityisellä sektorilla että varsinkin hyvinvointialueilla.

Kyselyssä oli mahdollista kertoa omin sanoin siitä, minkä kokee vaikuttaneen eniten koulutuspäivien määriin, mikäli on kokenut ne liian vähäisiksi. Avointen vastausten luokittelun jälkeen neljään ryhmään saatiin yhteensä 173 mainintaa. Maininnoista 78 % liittyi taloudelliseen tilanteeseen ja käytössä oleviin liian vähäisiin resursseihin. Kuusi prosenttia maininnoista liittyi siihen, että sopivaa koulutusta ei ollut tarjolla ja 14 prosenttia siihen, että oma elämäntilanne tai työtilanne eivät mahdollistaneet koulutuksiin osallistumista. Loput maininnat (2 kpl) liittyivät siihen, että vastaaja ei kokenut koulutusta kuluneena vuonna tarpeelliseksi.

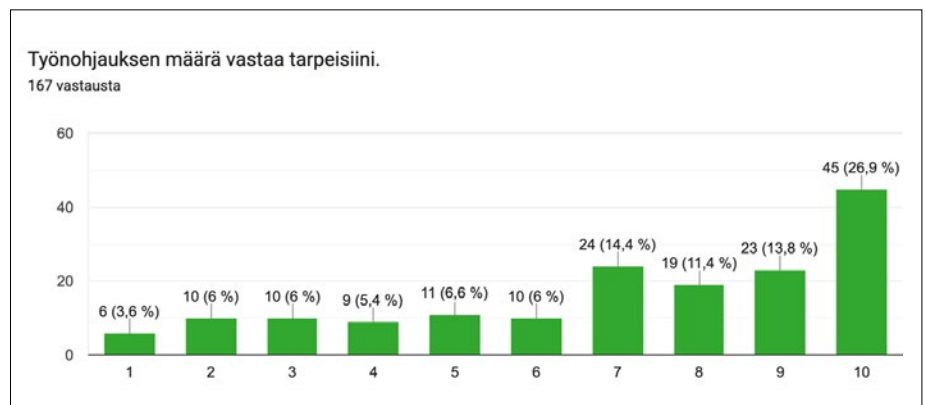
Työnohjaus

Vuosittain tekemiemme kyselyiden perusteella voidaan todeta, että noin 30 %:lla puheterapeuteista ei ole mahdollisuutta saada työkykyä tukevaa työnohjausta. Luku on aivan liian suuri, kun otetaan huomioon puheterapeutin työn kuormittavuus ja vaatavuus. Lisäksi osa työnantajista niputtaa koulutuksen ja työnohjauksen siten, että työntekijän pitää käytännössä valita täydennyskoulutuksen ja työnohjauksen välillä. Tämä on väärin, sillä työnantajalla on velvollisuus huolehtia

riittävästä täydennyskoulutuksesta. Siihen on työntekijällä oltava siis aina mahdollisuus, vaikka hänellä olisi saman kalenterivuoden aikana työnohjausta.

Puheterapeuttien työnohjaus toteutui useimmiten joko kerran kuukaudessa (36 %) tai joka toinen kuukausi (45 %) ryhmässä. Ryhmän koko oli useimmiten 4-5 henkilöä (ka. 4,8).

Vastaajista 41 prosenttia piti tätä riittävänä tarpeisiinsa nähden (arvo 9 tai 10 asteikolla 1-10). Arvioiden keskiarvo oli kuitenkin vain 7,1 (kuvio 3). Monelle puheterapeutille vaikuttaa siis riittävän ryhmässä toteutettu

Kuvio 3. Työnohjauksen riittävyys omiin tarpeisiin (1=työnohjaus ei vastaa tarpeitani, 10=työnohjaus vastaa tarpeisiini).

harvajaksoinen työnohjaus, mutta tarvetta tiiviimmälle ja yksilöllisemmin toteutetulle työn tuelle vaikuttaa myös olevan runsaasti.

Työ tulee tehdä työajan puitteissa, vaikka työ olisi kiertävää

Yksityisellä sektorilla suurin osa työstä tehdään asiakkaiden arkiympäristöissä kiertävänä puheterapeutina. Asiakastyöhön liittyvä suunnittelu- ja kirjaustyö on tässä työnkuvassa haasteellista sijoitella alati elävään työkalenteriin ja aikatauluihin.

Tämän vuoden kyselyssä 23 prosenttia eli liki neljäsosa yksityisen sektorin vastaajista ilmoitti, että suoriutuu vain vaihdellen potilasasiakirjamerkinnöistä työajan puitteissa. Vastaajista 30 prosenttia ilmoitti suoriutuvansa vain vaihdellen terapioiden vaatimasta valmistelusta työajan puitteissa. Nämä määrät ovat aivan liian suuria.

Asiakaskäyntien määrän tulee työssä olla sellainen, että työaika riittää kulloistakin siirtymät huomioiden välttämättömien kirjausten ja valmisteluiden tekemiseen työajan puitteissa.

Tässä lehdessä on julkaistu myös uusi asiakasmääräsuositus pääasiassa kiertävää työtä tekeville puheterapeuteille. Se löytyy myös liiton kotisivuilta kohdasta Puheterapia > Käyntimääräsuositus.

Kokopäiväisesti työskentelevien puheterapeuttien palkka

Tässä luvussa tarkastellaan puheterapeuttien kokonaispalkkaa, jotta sektorien palkat ovat

keskenään mahdollisimman vertailukelpoisia. Eri sektoreilla palkka muodostuu eri osista, minkä lisäksi eri palkanosien keskinäiset suhteet voivat vaihdella paikallisen tai yrityskohtaisen palkkausjärjestelmän mukaan.

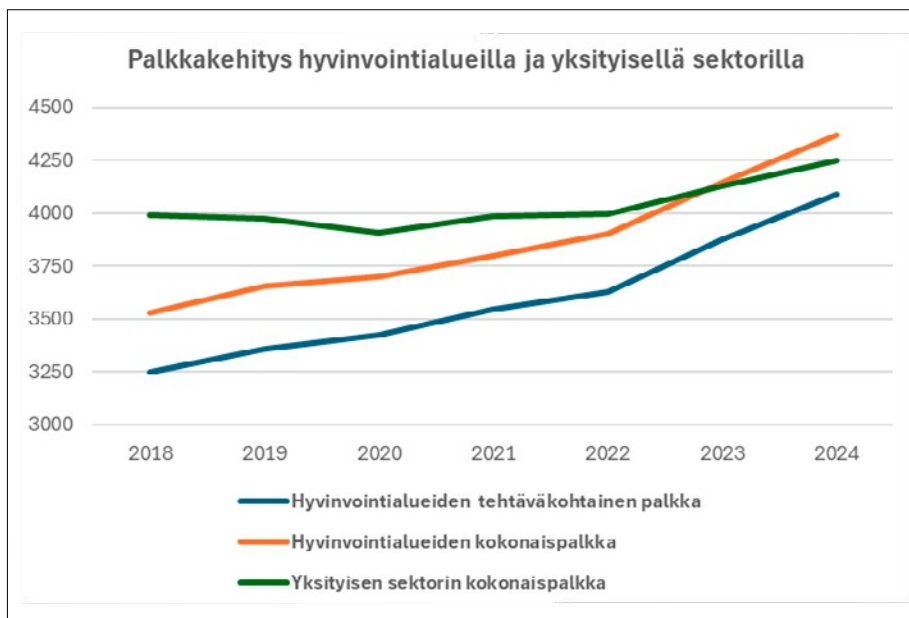
Yksityisen sektorin kyselyssä tiedusteltiin myös palkan määrän tavanomaisuutta, jotta voitiin arvioida saatujen tietojen vastaavuutta ansion määrään muina kuukausina. Saatujen vastausten perusteella nyt raportoidut tulokset ovat näiltä osin luotettavia.

Hyvinvointialueiden **tehtäväkohtaisen** palkan keskiarvo on noussut kahdessa vuodessa hyvinvointialueuudistuksen (2023) jälkeen 3 629 eurosta 4 086 euroon (12,6 %). Tämän vuoden kyselyssä **kokonaispalkan** keskiarvo oli viime vuoden tavoin noussut yli kaksisataa euroa (5,4 %) ja oli noin 4 367 euroa. Koska palkkojen harmonisaatio on vielä kesken ja palkkoja on paikoin nostettu myös harmonisoinnin jälkeen, keskiarvopalkkojen voidaan ennustaa nousevan myös ensi vuonna työehtosopimuksessa sovittavaa yleiskorotusta enemmän.

Myös yksityisen sektorin kokonaispalkan keskiarvot nousivat toista vuotta peräkkäin. Kaikkien yksityisellä sektorilla työskentelevien puheterapeuttien kokonaispalkan keskiarvo oli noin 4 667 euroa. Kun provisio- ja suoritepalkat poistettiin analyysistä, kokonaispalkan keskiarvoksi muodostui noin 4 248 euroa, joka on 120 euroa (2,9 %) vuotta 2023 enemmän.

Kuviossa 4 on vertailu hyvinvointialueiden ja yksityisen sektorin osalta (tässä ei ole huomioitu provisio- ja suoritepalkkoja).

Palkkoja ja työpaikkaa pohtiessa on tarpeen huomioida myös muut työ sopimuksella sovitettavat taloudellisesti merkittävät

Kuvio 4. Palkkakehitysvertailu 2018–2024, yksityisen sektorin suoritepalkkaiset eivät ole mukana vertailussa palkkaperusteiden rakenteen erilaisuuden takia.

asiat, kuten palkallisen vuosiloman kertyminen, sairauslomakorvaukset, vanhempainvapaan palkallisuus, palkka sairaan lapsen hoitamisen ajalta sekä työ sopimukseen tai työehtosopimukseen kirjatut esityspalkkakehityksen mahdollisuudet ja mekanismit työsuhteen aikana. Puheterapeuttiliiton jäsen voi saada tähän pohdintaan apua, neuvoja ja peilipintaa liitosta.

Valtion ja yliopiston palkkausta koskevia tietoja kuten myös alueellisia palkkatietoja kannattaa tiedustella suoraan toiminnanjohtaja **Heta Piirrolta**.

Puheterapeuttiliiton palkkasuosituksien on laadittu siten, että niiden saavuttaminen on mahdollista. Niiden tavoittelu on erittäin suotavaa ja perusteltua. Palkkasuositus on jaettu kolmeen luokkaan sen mukaan, onko kyse vaativista, erittäin vaativista vai johtavan puheterapeutin tehtävistä. Löydät palkkasuosituksien liiton kotisivujen jäsensivuilta kohdasta Työelämä > Puheterapeutin palkkaus.

Jäsensivuille viedään lisäksi palkkatutkimuksesta diaesitys, joka sisältää tätä koostettua yksilöidympää tietoa eri palkanosien kehityksestä sekä muista tämän vuoden kyselyssä käsitellyistä teemoista. Käy tutustumassa!

Puheterapeuttiliiton jäsenille järjestetään palkkaweinaari torstaina 13.3.2025 klo 17.00–18.30. Tervetuloa mukaan webinaariin kuulemaan lisää ansiokyselystä. Toiminnanjohtaja Heta Piirto alustaa webinaarin sekä moderoi keskustelua aiempien vuosien tapaan. Jos et ole saanut ohjetta ilmoittautumiseen sähköpostiisi, ole yhteydessä toiminnanjohtajaan heta.piiirto@puheterapeuttiliitto.fi

Jäsensivuille viedään lisäksi palkkatutkimuksesta diaesitys, joka sisältää tätä koostettua yksilöidympää tietoa eri palkanosien kehityksestä sekä muista tämän vuoden kyselyssä käsitellyistä teemoista. Käy tutustumassa!